

Bermō

I

Si moreres dū ignis ardet. Iō dicit. ignis in alta
ri semp ardebit. Sed quō fieri di. Quem nutrit
sacerdos tē. Ille ignis accēdit i missa cū lignis
quis qd sit qn dī. Cōfiteor deo omnipotenti. In
troit' tē. Deinde ponunt magna ligna in cano
ne. et sic tande venit xp̄s in hostia cōsecrata. idō
dicit. Quē nutrit in missa sacerdos sufflādo i p̄
dicatiōe. Ita faciebat xp̄s et apli. et ignis accēde
bat in corde apli. Iō dīc. Ignis ille erit p̄petuus
q nūc deficiet in altari. Lcui. vj. Dico fūto
q qn ferrū induit igne. recipit molliciē h̄ p̄dicio
ne sue duricie. Sic et nos induedo xp̄m debem⁹
recipie molliciē remissionis iniuriarū h̄ implaca
bilitatē ipatiētē. Ideo ad instar ferri igniti. qd
p multos ictus mallei extendit. Hic et nos p mul
tas maledictiones tribulationū debem⁹ extendi
ad omes diligendos et iniurias remittēdo iux il
lud qd dicit apls. Estote benigni inuicē miseri
cordes donates inuicē sicut et deus in xp̄o dona
uit vobis. ad Eph. iiiij. Nō q benignitas refert
ad sociale cōversationē. Misericordia ad pau
perū cōpassionē. Donatio ad iniuriarū remissio
nem. Hec tria habem⁹ exemplariter in xp̄o et cō
cludit. Sicut deus in xp̄o donauit vob. Dico q̄to.
q qn ferrū induit igne recipit et eo pul
chitudinē delectabile. et sic nos xp̄m induentes
debem⁹ recipie in nobis pulchritudinē placētis
honestatis qd fit p purā p̄tinēti et castitate di
mittēdo imūdicia carnalitatis. Qm inf alias v
tutes pulchrior et castitas q mltū placet deo et an
gelis. Iō Sapient. iiiij. Q q̄ pulchra est casta ge
neratio cū charitate. Querit sc̄tūs Tho. ii. ii. q.
clj. ar. j. Utrū castitas sit v̄tus. Et r̄ndet q̄ sic.
q̄ in hoc ratio v̄tutis humanae cōsistit. q̄ sit ali
quod s̄m rōnem modificatū. H̄znomē castitatū
sumit ex h̄. q̄ p rōnē p̄cupiscētia castigat. q̄ ad
modū pueri ē refrenāda. vt pt̄z p̄ Bm. iiij. eth.
Un manifestū (inquit sc̄tūs Tho.) ē castitatē ēē
v̄tutem. Et ē subiectiue in alia. s̄ materia habet i
corpe. Et castitas p̄prie dicta est v̄tus specialis
habēs specialē materiā. s̄. cōcupiscētias delecta
bilii que sunt i venereis. sed large dicta siue me
tapho. ē generalis v̄tus. vt dicit sc̄tūs Tho. vbi
supra. ar. ii. et ista dī castitas sp̄ualis. oponitur
fornicatio sp̄ualis. p quālibet em̄ v̄tutē retrahit
mēs humana ne reb̄ illicitis delectabiliter p̄iun
gat. p̄ncipaliter tñ ratio hui⁹ castitatis ē genera
lis v̄tus. et dicit metapho. cōsistere in charitate
et in alijs v̄tutibus theologicis. qb̄ mēs deo cō
fugit. et modo charitas est pulcherrima v̄tutū
Nō cū charitate magis q̄ cū timiditate. iō Esa.
lx. Nō dāmī q fertis vasa dī. et subdit p̄re
cedet em̄ vos dīs et p̄gregabit vos deus israel.
In hac autoritate ppheta ponit tres rōnes ostē
dentes quo castitas ē magis necessaria mō q̄ aī
incarnationē xp̄i. Prima ibi. Nō dāmī q ferti va
sa dī. vasa dī sūt nr̄a corpora q̄ portā q̄ sūt vasa

gl̄e. s̄ aī xp̄i incarnationē nō erāt vasa dī. quia
ip̄e nō habebat corp̄. Eccl̄a ibi. p̄cedet em̄ vos
dīs. s̄. xp̄s in puritate. q̄ xp̄s nescit qd ē illō ex
perimentalis. licet sine pctō potuisset h̄re v̄tore.
sed noluit vt daret nob̄ exēplū castitatis Tertia
ibi. Nō gregabit vos de' iſrl̄. s̄. cū agelis suis p̄i
rissimis et casti. Apoc. xxij. Nō itrabit in ea aliquā
coquinatū aut abominationē faciēs. Ecce q̄/
re dīc the. Indulmini dīm iſlum christū.

Dīnica sc̄tā aduent'. Bermō. s̄. de euāgeliō.

Runt signa in so
le et luna et stellis. Lcū. xxij. In ista do
minica sc̄tā m̄ eccl̄ia facit officiū d̄ ad
uentu xp̄i ad iudiciū. et in sc̄tō euāgeliō hodierno
xp̄s ondit nob̄ v̄j. q̄ reqrunt in oī iudicio q̄ semp
debent fieri. Primum ē intimatio t̄pis. Eccl̄m pre
paratio loci. Tertium citatio p̄tū. Quartū cō/
paratio p̄sonalis. Quintū diffinitio iudicialis.
Sextū executio effectualis. Et de p̄mo. s̄. itima
tione tempis. q̄iā sc̄tis quo iudex assignat t̄ps
t̄pib̄. di. tali die veniatis ad audiēdā s̄niaz. Hic
facit de'. nō q̄ dicat nobis dīe. s̄. dedit nob̄ signa
i qb̄ cogscet t̄ps iudiciū. di. Erūt siḡi sole et luna
et stell. q̄ dies iudiciū nō ē soli deo. vt di. s̄. Tho.
iiiij. sc̄t. di. xlviij. q. ii. et di. xlviij. q. i. Nō dat nob̄ si
gna in reb̄ occultis. sed in manifesti. que a toto
mūndo vident. vt tor̄ mūd̄ possit illud t̄ps iudiciū
cognoscere. Nō s̄m sc̄tū Tho. in. iiiij. di. xlviij
q. j. et. xlviij. q̄ nō omnia signa in euāgeliō p̄tinēt
ad generale iudiciū. imo forte nulla. s̄ alia signa
erūt ibi. Que autē sint ista signa b̄ declarat ipse
met. Battl̄. xxij. di. Sol obscurabit et luna n̄
dabit lumen suū et stelle cadēt de celo. Itē Johē
lis. ii. Sol cōuerteret in tenebras et luna in sangu
inem. anteq̄ veniat dies dīi magn⁹ et horribilis.
Nō s̄m sc̄tū Tho. in. iiiij. scripto. dist. xlviij. q. j.
sol et luna obscurabunt p̄ p̄uationes sui luminis
vel simul vel diuerso tpe circa dīe iudiciū. nō au
tem illo die nec post. Obscuritas illa solis potest
intelligi iuxta obscuritatem te nebrarum solis.
que fuerūt tempore Moysi in terra egypti. s̄m
q̄ legitur Exod. x. Quia gentes non poterāt se
mouere de loco in quo erant nec se videre nec se
iuare mutuo et durauerunt per tres dies. Mo
do hic cogitate. Si deus volens dare finem vni
regno tantā induxit obscuritatē solis sc̄p̄ tres
dies. Quātā ergo obscuritatem dabit in fine mū
di quando dabit finem et terminum toti mundo
non solum p̄ tres dies. sed forte per trīginta. nec
aliqua lux cerei vel lucerne poterit in mundo vi
uere. Ecce hic signa que erunt in sole. luna autē
conuertet in sanguinem. quia tota erit in colore
sanguinis et. Dicit enim Hieronym⁹ q̄ ante dī
em iudiciū arbores et plantae pluent sanguinem.
Et stelle cadent de celo. q̄ tunic assub et fulgura
erūt de celo. b̄ intelligit de assub q̄ videt quātā

Dominica secunda Aduentus

stella cadēs de celo. quia tūc aslub et fulgura erit p totū mundū et p totū aerē. et cōburent villas ciuitates castra et domos. Ecce quo ad l̄ram erūt signa in sole et luna et stellis. Nota tñ fm sanctū Tho. in. iiii. scripto. di. xl viii. q. i. q̄ illa signa qn decim nō asserunt a beato l̄iero. sed dicit se reperisse in annalibus iudeorū. et habet valde parum verissimilitudinis. Sed spūaliter loquēdo hec signa sunt iā cōpleta. Qm̄ in sacra scriptura intelligit status papalis p solem. p lunaz status mūdialis. p stellas aut̄ quelibet psona spūalis. Sol aut̄. i. status papalis iā obscurat̄ ē. triginata anni sunt q̄ nō videb̄ certissime q̄s ver̄ sit papa. Quidā dicunt talis est. Alij nō imo est talis. et ab vtraq̄ pte sunt magni mgri et doctores et q̄ fortius ē sancte psonae clarent miraculis. imo sunt modo tres soles. Quale signū esset de sole materiali. si diuideret̄ in duos vel tres soles. H signū est modo. cum stat̄ papalis diuisus sit in tres psonas. hoc signū ergo intimat nobis tempus iudicij quod cito et in breui erit. Autoritas. Diuīsum est cor eorū. nunc interibūt Ozee. x. Item luna. i. stat̄ humanalis. sive potestas conuersa ē iam in sanguinē int̄m q̄ reges et pncipes et dñi tempales se trucidant et occidūt int̄m q̄ in toto mundo est guerra. quot mille moriunt̄ q̄ti die in bellis. De isto signo Autoritas. Sanguis sanguinē tetigit. pp̄t hoc lugebit terra Ozee. iiii. Sanguis. s. iniuriati tetigit sanguinē iniuriatis Tertio stelle cadēt̄ d̄ celo. stella d̄ q̄libz psona d̄ uota q̄ fixa stat̄ i celo p deuotionē. de qb̄ dīc dē abrae. M̄ltiplicabo semē tuū sīc stellai celi Gen. xxii. Sed modo iā ceciderūt de celo ad terram. Primo religiosi quoq̄ affectio debet esse tota in celo. sed iā ceciderūt in terra affectantes terrena scz diuinitas honores dignitates. magistrat̄ et c. Idē de clericis et laicis. iam nullus respicit celū et terram. Ido verificaf̄ illud dauid. Oculos suos statuerūt declinare in terra. et sequit̄. Suscep̄ perunt me sicut leo paratus ad p̄dam. Hoc dicitur pp̄ter antixpm̄. patet q̄ int̄imatio tempis iudicij p signa manifesta. Ido xp̄s dans nob̄ vna compationē de signis dicit. Videte sicut lineam et om̄es arbores cu pducuntiam ex se fruct̄ scitis quia prope est estas. Ita et vos cum videritis h̄ fieri. scitote quia ppe est regnū dei. i. christus ad iudicij. Lu. xxii. II Secdm qd̄ erit in iudicio erit loci pparatio. quēadmodū pparaf̄ locus iudicis regi volenti facere iudicium. Idem de rege xp̄o qui habet iudicij facere in comuni loco ne sit alicui ptrialis. quia om̄es tam boni q̄ malii. id est. tam beati q̄ damnati habet iteresse in illo iudicio. Ido si illud iudicij fieret in celo posset eē locus suspectus damnatis. Si in inferno nō eēt locus cōgrū beatis. Ido fiet in terra qui est locus cōis omnibus. Autoritas. Ecce dies veniunt dicit dñs. et suscitabo dauid germe iustū et reḡ.

bit rex et sapiens erit. et faciet iudiciū et iusticiam in terra. Hiere. xxiiij. Nota in terra nō i celo nec in inferno. Qūo aut̄ intelligendū est q̄ fiet iudicium in terra. habes supra in fmōe pmo aduēt̄ dñi. Nota suscitabo dauid germe iustū et regnabit rex et sapiens erit et faciet iudiciū et iusticiā in terra. quia modo videb̄ q̄ dormiat cu tot mala et peccata fiant. et ipse ractet nec punit om̄ia. Ideo oportet q̄ loc̄ pareat. Qm̄ si rex deberet h̄ tene re curias in domo in qua habitauerūt porci et iumenta illa domus mūdareb̄ et purificareb̄. Idez de domo huī mūdi in qua habitauerūt iūmēta qui viuāt ibi fm̄ rōnem sunt hoies. qui viuunt fm̄ sensualitatem sunt bestie. supbi sunt leones auari vulpes. luxuriosi porci. inuidi sunt canes gulosi sunt lupi. iracundi serpētes sive vipere. p̄ gri aut̄ sunt asini. pp̄ter qd̄ domus huī mundi est corrupta iūmunda et infecta. Computruerunt iūmēta in stercore suo. Jobel. j. et ii. ca. Necesaria est ergo ut mūdef̄ et purificef̄. que purificatō fiet p ignē qui accendef̄ et inflāmabif̄ ad quattu or ptes mūdi in oriente et occidente et c. et cōburet totū mundū. Iste ignis fm̄ sc̄m Tho. iiii. sc̄pto. dist. xl viii. q. ii. ascendet tm̄ q̄ptum aque diluuij ascenderūt. s. vſq̄ ad mediū acris intersticium. Et ista purgatio elemētorū fiet p ignem in fine. quia ē similiōr glorie et actuōr et min̄ inficitur. Et iste ignis cōflagrans mundū quo ad purgationem pcedet iudiciū. sed quo ad inuolutionez impiorū sequef̄. Post hanc descendet xp̄us ad iudicium cu virgine Maria matre sua et baronibus et militibus celi. Si aut̄ dom̄ mundi nō eēt purificata diceret forte virgo maria filio suo. O fili mi ybi me adduxisti in loco tam fetido. Si di cat̄ o frater nō sentimus nos fetore et c. Nec p̄sces sentiunt amaritudinē maris. quia ibi sūt natū et nutriti. nec stabulari sentit fetore stabuli. s miles sentit qn̄ ibi intrat. Sic nec nos sentim̄ fe torem huī mūdi. quia nati sum̄ et nutriti in iōo fetore. H̄ si veniret vñ brūs de padiso ille sentiret. De hac pparatione dicit ppheta Dauid. Ignis an ipsum pcedet et inflāmabit in circūtu inimicos eius. Alluxerūt fulgura eius orbi terre vedit et cōmota est terra. Montes sicut cera fluixerūt a facie dñi a facie dñi om̄is terra. ps. xcviij. Nota inimicos eī qui sunt eī inimici. et qn̄ illi solū sentiunt illū dolorē maximū in illo igne. Et amici christi sine dolore moriēt̄ i illo igne. Sicut qn̄quaginta rhetores beate katherine. Alluxerunt fulgura. dic qn̄ vno fulgure vna dom̄ destruef̄ alia remanebit. vir occidef̄ et vxor remanebit et c. et ecōuerso. de h̄ dicit euāgelij. Erit in terris p̄flura gentiū p̄ confusione sonit̄ maris et fluctuū arecentibus hoib⁹ p timore et expectatione que supueniet vniuerso orbi. Dic qn̄ illi qui modo nolunt cōfiteri tunc querēt p̄fessorem. Idem de vindicentibus qui modo nolunt renū-

Sermo

I

tere nec pacem facere. Idem de usurariis q̄ modo nolunt restituere. Idē de clericis q̄ modo habet modo breuiariū. Idem de religiosis q̄ modo nihil suant de suo ordine. nec de regla nec cerimoniis r̄tē. Tertiū quod erit in illo iudicio. erit p̄tium curatio. Iudex q̄n vult dare sententiā facit citare p̄tes. Ita faciet dñs noster iesus xp̄s rex et iudex. Michael ut p̄co clamabit voce magna dicēs. Surgite mortui venite ad iudiciū. Quō hec intelligant. quere in p̄mo fmoue p̄me dñice aduētus. Beilla voce dic h̄ieronym⁹. Siue comedā siue bibā. semp videt mihi sonare in auribus meis illa vox. surgite mortui. r̄tē. De hac voce dicit in euāgeliō. Veniet hora in qua oēs qui in monumētis sunt audiēt vocē filii dei p̄ncipaliter. Joh. v. Illa vox erit filii dei p̄ncipaliter sed erit beati Michaelis instrumētū. Sicut vox p̄conis est vox regis impatiue. et ipsi p̄conis executiue. Et subito omnes resurgent. De h̄ habes pulchre in p̄mo fmone p̄me dñice aduentus. Dic quō gaudebit aia beata q̄n induit corpore gloriose. sicut gaudet sponsa in die nuptiarum. q̄n induit p̄ciosa ueste sibi missa a sponso. Oppositū erit de damnatis. Quartū est comparatio p̄sonalis. Qm̄ in illo magno iudicio nullus poterit comparere p̄ procuratore sicut fit modo hic in curia regis. sed omnes tam magni domini q̄n p̄ui habet ibi compere p̄sonaliter. et dare rationē de seipso. q̄stūcūq̄ sit rudis et grossus. Autoritas. Unusquisq; nostrū p̄ sereddet rationē deo. ad Tho. xiiij. Hoc iudiciū faciet xp̄s in ilis p̄tibus vbi iniuste fuit ipse iudicatus. s. in valle iosaphat. vt dicit sanctus Tho. in. iiiij. sep. di. xlviij. q. j. arti. iiiij. Johel. iiij. In diebus illis et in tempore illo cū cōuertero captiuitatē iuda et hierusalem cōgregabo omnes gentes et deducā eas in vallez iosaphat. et ibi disceptabo cū eis. quasi dicat ibi sedebo ut iudicē omnes gentes in circuitu. Si queraſ quō ibimus illuc vel p̄ mare vel p̄ terram r̄tē. Dic quō quilibet tunc tam bon⁹ q̄n malus portab̄ illuc a suo bono angelo. vt creditur tūc em̄ v̄tutes celorū mouebunt. s. ad portandū. Dic practice quō bōi portabū honorabilit̄. malū aut̄ vitupabiliter. Scūs Tho. iiiij dicit in. iiiij. sep. di. xlviij. q. j. ar. iiiij. q. v̄tutes celorū. i. angelī tunc mouebunt. nō fm̄ statū glorie. sed ex admiratione vel a motu celi cessando. Quintū erit diffinitio iudicialis que ostēdit ibi. et tūc vi debūt filiū homis veniente in nube cū potestate et maiestate magna. Dic quō xp̄s tūc veniet. cuz maiestate associatus angelis archangelis r̄tē. ad saluandū bonos. et cū p̄tate vel maiestate ad dānādū malos. Nota xp̄s apparet in iudicio corporaliter. vt dicit scūs Tho. iiiij. di. xlviij. q. j. ar. i. q. ii. Itē cōtra gentiles lib. iiiij. cap. xxvij. xxxij. Querit etiā scūs Tho. in. iiiij. di. xlviij. q. j. arti. i. Ultrū xp̄s in forma fm̄ siue homis sit in

dicaturus. R̄ndz q̄ sic. dicit em̄ Job. v. Note statem dedit ei iudiciū facere. quia fili⁹ homis ē. Itē Job. xxxvij. dicit. Causa tua q̄slī imp̄j iudicata est. glosa a pylato. Ideo iudiciū causamq; recipies. glosa. vt iuste iudices. Sed christ⁹ fm̄ humana naturā iudicat̄ ē a pylato. q̄ fm̄ humana naturā iudicabit. Itē ei⁹ est iudicare qui⁹ ē legē condere. Sed xp̄s in humana natura appa/rens nobis legē euāgeliō dedit. q̄ et fm̄ eandem naturā iudicabit. Quia in dicta autoritate Luč. xxij. Tūc videbunt filium hois veniente in nube cū potestate magna et maiestate. Maiestas aut̄ et potestas ad gloriā p̄tinet. Ido querit. vtrum xp̄s in iudicio apparet in forma humanitatis gloria. Ad quā questionē r̄ndet scūs Tho. in. iiiij. distincti. xlviij. q. j. arti. iij. q. sic. Quia sic q̄n iudicandus aduenit in forma infirmitatis appa- ruit. Ita oportet q̄ q̄n iudicatur adueniet i for ma gloria apparet. iudicari em̄ infirmitatis ē et iudicare autoritatis et glorie. Et quia in secun do aduētu ad hoc veniet vt iusticiā p̄tis in ho mines exequaf. dignū est et cōgruū. vt in forma glorie et autoritatis apparet. Et sicut visio glorie humanitatis xp̄i (vt dicit scūs Tho. vbi supra i solutione ad quartū) erit iustis in p̄miū. ita ini mīcis christi erit in suppliciū. quia sicut gloria amici est delectabilis. ita gloria et p̄tās ei⁹ q̄ odio ha beū maxime cōtristat. An̄ Esa. xxvij. Videat et cōfundat̄ zelantes pli. et ignis. s. inuidie. hostes tuos deuoret. poterit aut̄ corp⁹ xp̄i gloriosuz ab omib⁹ rideri in generali iudicio etiā a nō glorificatis. Quia corp⁹ gloriosum habet in potestate sua vt se demōstret vel nō demōstret oculo non gloriose. hec scūs Tho. vbi supra in solutiōe ad tertiu. Sententia diffinitiua p̄ bonis erit. Aenite b̄ndicti patris mei possidete paratu yobis regnum a cōstitutiōe mūdi. Matth. xxv. Sententia aut̄ diffinitiua p̄ mal⁹ erit. Discedite a me ma ledicti in ignē eternū r̄tē. ibidem. Sextum erit executio effectualis. ibi. Celū et terra trāsibūt. s. q̄stūm ad istas operationes et qualitates. Herba aut̄ mea nō transibūt. supple sine effectu executio nis. Tunc xp̄s forte clamabit voce magna dicēs. Inferne aperi os tuū et deglutire impios istos. Tunc subito terra aplēt et mali in corpe et anima descendēt ad infernū. vbi erūt sine fine et nō poterūt mori nec penitere. Dixit christus ad iudā Bonū erat ei si natus nō fuisset hō ille. Deinde faciet executionem de bonis ipsoſ introducēdo in celum cum coronis et in cathedris glorie ipsoſ collocando. Esa. xxxv. Venient in syon cuz laude et leticia sempiterna. super capita eorum gau dium et leticiam obtinebunt. et fugiet dolor et ge mitus.

Sermo secundus.

L